

Підтверджують залежність будівництва від зовнішніх джерел фінансування показники структури джерел утворення господарських засобів та спроможності господарюючих суб'єктів погашати поточні зобов'язання, розраховані на основі даних Державної служби статистики України.

Таблиця 1

Коефіцієнти кореляції між обсягом реалізованої будівельної продукції та зовнішніми джерелами фінансування капіталовкладень

Показники	Обсяг реалізованої будівельної продукції, млн. грн.
Бюджетні кошти, млн. грн.	0,97
Кошти населення, вкладені у будівництво, млн. грн.	0,94
Кредити банків та інші позики, млн. грн.	0,98

Так, значення фінансових показників – коефіцієнтів фінансового ризику (0,1, нормативне значення – 0,5) та фінансової автономії (4,9, нормативне значення - $\geq 0,6$) – свідчать про високий рівень залежності будівництва від позикових джерел, до того ж у динаміці ситуація погіршується. Це підтверджує вплив екзогенних факторів, зокрема джерел фінансування, на ефективність діяльності будівельних підприємств та, відповідно, детермінує, необхідність реструктуризаційних змін вітчизняними забудовниками з метою пристосування до зовнішніх умов господарювання .

УДК 330. 322. 1

Світлана Казмірчук, асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ У СИСТЕМІ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Визначено місце та роль венчурного капіталу в інноваційних процесах підприємств. Розглянуто актуальні проблеми венчурного фінансування та основні шляхи його розвитку в Україні.

Ключові слова: венчурний капітал, інноваційні процеси, інноваційна діяльність, венчурне фінансування.

Svitlana Kazmirchuk

VENTURE CAPITAL FINANCING IN THE SYSTEM OF INNOVATION PROCESSES ENTERPRISES

Abstract. Defined the place and role of venture capital in the innovation processes of enterprises. Actual problems of venture financing and the main factors for its development in Ukraine.

Keywords: venture capital, innovation processes, innovative activity, venture financing.

Здійснюючи інноваційні процеси, ніхто не знає, чи успішно завершаться їхні дослідження. Тому і фінансування інноваційної діяльності є надзвичайно ризикованою справою. В умовах нестачі внутрішніх інвестиційних ресурсів та цільового державного фінансування інноваційних проєктів для інноваційно активних підприємств проблема пошуку джерел фінансування залишається досі надзвичайно актуальною. Виникає необхідність у створенні таких механізмів господарювання, які б дали змогу знизити

ризик підприємництва в тих сферах, де найбільш інтенсивно здійснюється інноваційна діяльність. У більшості розвинутих країн саме венчурний капітал посідає одне з провідних місць у фінансуванні інноваційних процесів підприємств. Адже малі підприємства, які досягли значного успіху в бізнесі, були профінансовані безпосередньо венчурним капіталом.

Венчурний капітал є одним із найдавніших видів капіталу, що з'явився з того моменту, коли власники великих капіталів надавали фінансову підтримку винахідливим підприємцям, розраховуючи за це на частину прибутків у майбутньому.

Венчурний капітал (від англ. «venture» – ризиковане підприємство) – це довгостроковий (5-7 років), ризиковий капітал, що інвестується в акції новостворюваних і швидкозростаючих перспективних компаній, орієнтованих на розробку і виробництво наукомістких продуктів з метою отримання великого прибутку від приросту вартості вкладених коштів (після реєстрації акцій цих компаній на фондовій біржі).

На відміну від стратегічного інвестора, венчурний не намагається отримати контрольний пакет акцій, а значить, засновник залишається власником компанії й самостійно формує стратегію її розвитку. Зокрема, у випадку венчурного фінансування необхідні кошти можуть надаватися під перспективний проект без будь-яких гарантій.

Для вітчизняної науки й практики венчурний капітал виступає порівняно новою формою фінансування високотехнологічних інноваційних проектів, які характеризуються достатньо високою невизначеністю та ризиком.

Сьогодні в Україні, незважаючи на нестабільну економічну ситуацію, є всі передумови для упровадження венчурного бізнесу та розвитку підприємницьких структур венчурного капіталу: частково збережено науковий потенціал, збільшується державна підтримка фундаментальних досліджень, зростає зацікавленість до вітчизняних наукових розробок як українських, так і закордонних інвесторів.

Останнім часом на вітчизняному венчурному ринку намітилися значні позитивні зрушення, які привернули увагу відомих західних венчурних компаній до українських підприємств інноваційного бізнесу. Зокрема, одна з зареєстрованих в Україні венчурних компаній – “Техінвест” – в результаті реалізації добре продуманої стратегії дуже успішно вийшла на міжнародний ринок венчурного капіталу, представивши розробки вітчизняних фахівців у високотехнологічному секторі економіки.

Але сьогодні, на загальнодержавному рівні, залишаються наступні проблеми функціонування вітчизняного венчурного капіталу: економічна та політична нестабільність і невизначеність у країні; недосконалість нормативно-законодавчої бази у сфері венчурного бізнесу; недостатній розвиток фондового ринку; гострий дефіцит кваліфікованих кадрів і відсутність досвіду державних установ у сфері венчурної діяльності; складність пошуку відповідних кандидатів для інвестицій внаслідок слабого розвитку відповідної інфраструктури; слабка інформаційна підтримка; низький рівень підприємницької культури та навичок; значний обсяг кримінального капіталу в українській економіці; відсутність зацікавленості приватних інвесторів.

Практика венчурної діяльності виявила також ряд стримуючих чинників в її організації та забезпеченні ефективності: високий ступінь ризику при реалізації окремих інноваційно-інвестиційних проектів; складність вибору джерел фінансування; складність оцінки інвестиційної привабливості окремих інноваційних проектів; складність формування інвестиційного портфеля.

Незважаючи на вище перелічені проблеми та негативні чинники, увага до венчурного бізнесу в Україні поступово зростає. Сьогодні вже робляться певні кроки у напрямку створення державного венчурного фонду. Державне агентство України з інвестицій та інновацій разом з проектом Євросоюзу “Розробка фінансових схем та

інфраструктури для підтримки інновацій в Україні” (бенефіціаром якого воно є) розпочали реалізацію 2-го компоненту проекту “Сприяння розвитку фондів венчурного капіталу в Україні” (сума гранту складає 12 млн. євро) [1].

Впровадження і успішний розвиток венчурного капіталу потребують: вдосконалення законодавчого забезпечення діяльності венчурного підприємництва; вирішення завдань фінансового забезпечення; створення відповідної інфраструктури і сприятливих умов для її функціонування; активізація розвитку фондового ринку та сприяння підвищенню прозорості венчурних фондів; забезпечення ефективної взаємодії між державою, наукою та бізнесом з орієнтацією на світові тенденції; вирішення організаційно-структурних проблем, освітніх програм і науково-професійного кадрового забезпечення в інноваційній сфері, які б змогли забезпечити ефективне управління венчурного бізнесу.

Головним завданням української венчурної індустрії повинні стати встановлення зв'язків між науково-дослідними інститутами, вузами і підприємствами та стимулювання фінансування наукових досліджень і прикладних розробок.

Крім цього, необхідне забезпечення державою пільгових умов для функціонування в Україні великих іноземних венчурних фондів та стимулювання розвитку національних, які мають формуватися вже з часткою державного фінансування. Цим самим держава повинна демонструвати свою готовність ділити разом з приватними та інституційними інвесторами ризики таких інвестицій. Однак її роль в розвитку венчурного інвестування має бути координуючою, а не керівною.

Використана література

1. Джерела венчурного капіталу. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua/files/articles/204/>

УДК 338.46:681.3

Олена Кареліна, к.пед.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ФІНАНСАМИ ЗАСОБАМИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1С

Анотація. Охарактеризовано програмний продукт «1С:Підприємство 8. Управління корпоративними фінансами для України», який розв'язує задачі управління фінансами та ведення обліку окремих підприємств, холдингів та груп компаній.

Ключові слова: управління фінансами, бухгалтерський облік, 1С, програмне забезпечення.

Olena Karelina

CORPORATE FINANCIAL MANAGEMENT BY FACILITIES OF 1C SOFTWARE

Abstract. The software product "1С:Enterprise 8. Corporate financial management for Ukraine" is described. The program decides the tasks of financial management, accounting and appointed for separate enterprises, holding and groups of companies.

Keywords: financial management, accounting, 1C, software.

Дотепер багатофункціональна підсистема управління фінансами була реалізована лише у продукті «1С:Управління промисловим підприємством 8 для України» і навіть не виробничі підприємства змушені були використовувати саме цю конфігурацію, якщо потребували якісного та глибокого фінансового менеджменту.